

SCLOVENEK

Naročnina mesečno 18 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Izbeja vsak dan s jutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Telefon 4001—4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese 18 Lire; Estero, mese 20 Lire. Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni.

Filiale: Novo mesto.

Novi napadi na sovražno ladjevje

Italijanska letala in podmornice napadajo sovražno ladjevje v alžirskih vodah in v Boni
Italijanska podmornica vdrla v sidrišče v pristanišču Boni

Vojno poročilo št. 906

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Včeraj so bili v Cirenajki srđiti boji med Derno in Bengazijem.

Pri napadu naših loveev na neko, po sovražniku zasedeno letališče v francoski Severni Afriki je bilo nekaj strojev zažganih na tleh.

Sovražne kolone na pohodu so bile obstreljivane z vidnimi uspehi.

Ob alžirskih obalah je skupina italijanskih torpednih letal napadala močno zavaranovano sovražno spremeljavo ter je potopila dva srednjevelika parnika.

Naša podmornica pod poveljstvom poročnika bojne ladje Forni Carla si je izsilila vdor v sidrišče pristanišča v Boni ter je s topovi hudo poškodovala veliko sovražno trgovsko ladjo.

Iz večeršnjih vojnih poletov se 6 naših letal ni vrnilo.

Stockholm, 17. nov. AS. Vojaški kritik lista »Svenska Dagbladet« piše, da je pri zavezniškem nastopu v Afriki zaposleno vse brodoge in vse gradivo, zbrano v Angliji, kakor tudi ono, ki se

da pripeljatj iz Združenih držav. Z ozirom na to, da se zmaga ne more doseči drugače, kakor z napadom na sovražnika v središču njegove obrambe, je zavezniško izkrcanje v Maroku le zapravljanje sil na obrobni in nebitveni točki mogočne evropske trdnjave. Treba se je vprašati, zakaj napad ni bil izveden na primer na belgijski obali, ampak v Afriki. Isti list piše tudi tole: Državni podtajnik Patterson je izjavil, da je za vsakega ameriškega vojaka v Afriki potrebnih 7 ton ladjevja. Vsak vojak ima 3 pare čevljev, ki se hitro porabijo, tako da je treba za vsakeh 100 vojakov poslati mesečno 17 parov čevljev.

Berlin, 17. nov. AS. Izvedele so se naslednje podrobnosti o silovitem bombnem napadu Osnih sil na ameriško letališče v Boni: Navdije močnemu delovanju sovražnega protiletalskega topništva so v nedeljo prihajali nad letališče v Boni zaporedni valovi bombnikov. Številna sovražna letala so bila uničena na tleh, mnoga druga pa hudo poškodovana. Velike bombe so zadele vzletišče ter so zažgale letalske tope in bencinska skladišča. Osnj lovei, ki so ščitili bombnike, so se spustili v boj z nasprotnimi letali ter so sestrelili 6 sovražnih letal. Navdije slabemu vremenu in nevihtam, ki so znatno ovirale pomorsko delovanje, so Osne podmornice tudi včeraj napadle številne

sovražne ladje in so več ladij potopile, oziroma poškodovala. Pristanišče Bougie je zdaj skoraj popolnoma prazno. Sovražnik mora usmerjati svoje transporte v manj važna središča, kakor Philippeville, kjer pa so jih prav tako našla in silovito napadla Osna letala.

Rim, 17. nov. AS: Poročilo glavnega zavezniškega stana v Severni Afriki pravi: Osne podmornice izvajajo močne napade v Sredozemlju.

Linea, 17. nov. AS. Izvedelo se je, da je danes zjutraj prišel v Gibraltar angleški ru-

Pred veselim dogodkom v vladarski hiši

Rim, 17. nov. AS. Dvorni minister je včeraj pa nalogu Vladarja objavil, da je Nj. kr. Vis. kneginja Piemontska srečno dovršila pet mesecev nosečnosti.

šilec iz alžirskih voda in je pripeljal mnogo ranjenecov. Na ladjih so se videli očitni znaki dobljenih udarcev.

Rim, 17. nov. AS. Potem, ko so »United Press«, Radio Washington, radio London in drugi viri angleško-ameriške propagande obirno popisovali namišljene podrobnosti o bojih med osemimi silami in angleškimi silami pri Bizerti, pa je posebno poročilo zavezniškega glavnega stana v Severni Afriki priznalo, da so »poročila o bojih pri Bizerti« zgodnja.

Navodila za proslavo obletnice sankcij

Rim, 17. nov. AS. Glasilo fašistične stranke se z jutrišnjim dnevom spominja sedme obletnice sankcij. Ob tej priliki piše, da sedma obletnica gospodarske obleganja najde italijanski narod v trdem osvobodilnem boju, ki je povezal vse njegove vrste v vnetem prizadevanju za zmago. Obletnico bodo kakor v preteklih letih obhajali z vnetim delom in vero, s katero bodo potrdili visoko rodoljubje sedmih let, ko se je italijanski narod pod Ducejevim vodstvom dvignil proti spletkam sankcionistov. Fašiste bodo na dan prinašale ranjenecem po bolnišnicah in zdraviliščih darila ter obiskovale dru-

žine padlih in jim izražale sočustvanje vseh italijanskih žena. Narodna ustanova za fašistično kulturo bo po vseh večjih krajih začela z delom v 21. fašističnem letu. Prikazali bodo zgodovinske, politične in zakonske razloge, ki so Angleže spravili do tega, da so skušali ustaviti pohod mladih nar. lov. Zvezni tajniki in tajniki fašijev ter vsi pokrajinski korporacijski svetniki bodo razdeljevali nagrade vsem, ki so se v 20. letu izkazali v narodni gospodarski avtarkiji. Oddelki mladinskih organizacij bodo korakali mimo spomenikov po vseh italijanskih občinah, ki pričajo o krivičnih sankcijah.

Delno priznanje ameriških izgub v Tihem morju

Amerikanci so spremenili japonsko zmago v svojo zmago, da so lažje priznali vsaj del svojih izgub

Tokio, 17. nov. AS. Japonski listi objavljajo na vidnih mestih uradno vojno poročilo o novih podrobnostih pomorske bitke v Južnem Pacifiku blizu otoka Santa Cruz. Listi poudarjajo zlasti izgubo ameriških letalonosilk, ki sta bili ponos everoameriške mornarice. »Japan Times Advertiser« piše, da je cesarski stan objavil številke o sovražnih izgubah po ekrbno zbranih fotografskih podatkih in dokazih.

Rim, 17. nov. AS. Stefanian piše: Amerikanci, ki so se skupno z Angleži zatekli k načinu snežnega povečevanja števila ladij, ki so edelovale pri izkrcanju v Severni Afriki, da bi na ta način zmanjšali pomen izgubljenega ladjevja, so našli na druge težave po zgubljeni bitki pri Sčomonskih otokih, kjer so imeli velikanske izgube. Ker je ameriška javnost z nesrpnostjo pričakovala poročila o tej bitki, je severnoameriško mornariško ministertvo včeraj popoldne »dalo uradno poročilo, v katerem je kratkoma lo spremenilo japonsko zmago v severnoameriško zmago. Tako je poročilo severnoameriškega ministertva z največjo lahkoto potop-

pilo 1 bojno ladjo, 3 težke križarke, 2 lanki križarki, 5 rušilcev, 8 prevoznih in 4 tovorne japonske ladje. Ko je poročilo tako napravilo Japoncem velike izgube, je upalo priznati ameriški javnosti »da nekaj ameriških izgub. Hitreje, kakor je bila doslej navada, so Amerikanci priznali izgubo dveh lahkih križark in 6 rušilcev. Mornariško ministertvo objavlja tudi, da je v bitki padel kontra-admiral J. Callaghan. Z delnim priznanjem izgub in z namišljeno zmago skuša poročilo dvigniti moralo v javnosti in doseči, da bi javnost poročilo verjela. Pozneje bodo priznali še druge izgube, ko bodo ljudje že pozabili na to »zmago«.

Lisbona, 17. nov. AS. Ob smrti kontreadmirala J. Callaghana, ki je padel v zadnji bitki na Južnem Tihem morju, poroča Reuter, da je bil že prej poveljnik severnoameriške mornarice, zdaj pa je prevzel poveljstvo nad pomorskimi enotami v južnem Pacifiku. Poročilo o njegovi smrti je po Reuterjevem pričevanju povečalo nezadovoljstvo z bitko, ki divja okoli Salomonskih otokov.

Angloameriško razočaranje nad Francozi

Berlin, 17. novembra. AS. »Diplomatska in politična korespondenca« piše, da politični učinki angleško-ameriškega napada na ozemlje francoske Severne Afrike niso takšni, kot so jih napadali pričakovali. Sovražni načrt je bil zasedati celoten Maroko, Alžir in Tunis. Poleg drugih uspehov so Angleži in Amerikanci tudi pričakovali, da bo prešla na njihovo stran francoska mornarica. Ravno tako so upali, da se bodo francoske čete skupno s prebivalstvom v francoski Severni Afriki brezpogojno in z navdušenjem pridružili zaveznikom. Dogodki pa so se drugače zasukali. Francozi so se v Afriki junsko upirali. Francoska mornarica v Toulonu je odhila edelovanje z napadalcem, dočim so se Dakar, Mers El Kebir in drugi kraji odločili braniti francosko ozemlje proti vsakemu napadalcu. Italijanske in nemške čete se premikajo ne samo po francoskem ozemlju, marveč tudi v Tunisu, v popolnem

sglasju s francoskimi oblastmi. List nato navaja, da zadržanje De Gaullea povzroča v Washingtonu precejšnje nezadovoljstvo in da francoski voditelji v francoski Severni Afriki ne zaupajo Washingtonu. Severnoameriški napad na francosko Severno Afriko je nadaljnji člen v verigi imperializma, s katero bi rad Washington in London zadržila ves svet.

Stockholm, 17. nov. AS. Londonski dopisnik lista »Stockholm Tidning« piše, da je zavezniški potožaj v Severni Afriki zelo zapleten, ker so nastala vedno globlja nasprotstva med Francozi, katere silijo, naj se pridružijo Angležem in Amerikancem. Dopisnik poudarja nevoljo, ki jo je povzročil v Londonu in Washingtonu De Gaullejev oglas, v katerem je bilo rečeno med drugim, da De Gaulle noče imeti nobenih opravkov z Darlanom.

Maršal Petain odstavil admirala Darlana

Vichy, 17. nov. AS. Informacijsko ministertvo javlja: Maroški radio je objavil proglas admirala Darlana, ki pozivlje prebivalstvo na očitni odpad. Čim je izvedel za to dejanje je maršal Petain, šef francoske države, naslovil na vse Francoze v domovini in v imperiju sledečo poslanico:

»Admiral Darlan je v svoji izjavi, da jaz nimam več možnosti, da bi mogel ravnati in delati po svoji lastni vesti v korist francoskega

naroda in zato namerava on nastopati v mojem imenu. Nisem človek, ki bi se ustrašil svoje dolžnosti. Kdor si upa trditi nasprotno, mi dela krivico. V trenutku, ko je bila Afrika napadena, sem poveril admiralu Darlanu obrambo francoske suverenitete, katere varuh sem. Že po prvih nastopih sovražnosti se admiral Darlan ni obotavljal stopiti v pogajanja z napadalcem in dal prezdodaj ukaz naj se preneha streljanje in je tako razrušil disciplino in uničil odpor naših čet. Poveril sem mu večkrat obrambo Afrike. On je to sprejel, hoteč preprečiti voditelju upornikov generalu Giraudu, ki bi si rad prisvojil poveljstvo nad četami. Danes pa je Darlan potrdil Giraudovo imenovanje. General Giraud je bil postavljen od neke tuje države in je zanetil vojno na francoskem ozemlju. Admiral Darlan se je s tem izločil iz narodne skupnosti: Sedaj objavljam, da ga razvezujem vseh javnih služb in slehernih pravic do vojaškega poveljstva.«

Kako si zamišlja Cripps izmzgavanje Evrope

Rim, 17. novembra. AS: Stafford Cripps je govorec na mladinskem zborovanju v Londonu izjavil, da bo moral imeti upravo nad Evropo evropski upravni svet in da bodo morale biti na podoben način organizirane tudi druge celine. Nad temi petimi upravnimi sveti na petih svetovnih celinah bo po Crippsu vrhovni medcelinski svet, sestojče se iz upravnih delegatov iz raznih celin, ki bodo seveda Angleži, Severnoamerikanci, Kanadčani, Avstralci in Južnoafri-

Proglas prebivalstvu Tunizije

Rim, 17. nov. AS. General Nehring vrhovni poveljnik osnih čet za Tunizijo, je naslovil sledečo poslanico na prebivalstvo Tunizije, Alžirije in Maroka, kakor tudi na francoske vojsake v francoski Severni Afriki:

»Tunizijci, Alžirci, Marokanci in vojaki Francije! Severnoameriške in angleške čete so vzele za pretevo popolnoma lažnive razloge ter so napadle ozemlje francoskega imperija v Severni Afriki, tista ozemlja, ki so jih sile Osi od dneva, ko je bilo sklenjeno premirje, in naprej tenkočutno spoštovale. Sile Osi so sklenile premirje s Francijo in niso mislile pri tem v svoji plemenitosti povzročiti, da bi se v te kraje zanesla vojna. O njej niso dale nobenega poviada, kajti njihova trdna odločitev je bila, da se v te predele ne zanesa plamen vojnih nastopov in da bodo ti kraji ostali obvarovani vojnih grozot in živeli v miru in varnosti. Z napadom, ki so ga nad vaše kraje izvedli Amerikanci in Britanci s svojim judovskim zaveznikom, pa so se naselile med vse vse trdote in trpljenje vojne in sedaj mora to

gorje okušati vse prebivalstvo, kateremu smo mi vse to hoteli prihraniti. Voditelj francoske države in vrhovni poveljnik francoskih čet maršal Petain je nejevoljen protestiral proti temu surovemu napadu Angležev in Amerikancev in ukazal svojim vojakom, naj se upirajo do skrajnosti. Toda francoske čete niso same sposobne, da bi nudile močan odpor in učinkovito obrambo proti napadalcu. V takšnem položaju so sile Osi sklenile, da bodo v sporazumu z vladno maršala Petaina zavrnile napad, ki ga je naperil v tem trenutku proti francoskemu imperiju sovražnik vse Evrope. Osne čete prihajajo k vam, da bi pomagale francoskim četam braniti vaše ozemlje in da bi zaščitile prebivalstvo. Naši vojaki prihajajo, da bi se ob strani francoskih vojakov borili in branili skupno francosko stvar. Zavoljo tega pozivljem francoske vojske kot tovariše, s katerimi smo združeni v skupni borbi, da združeni zavrnemo napadalca. Pozivljem tudi prebivalstvo Maghreba, ki je izrazilo svojo željo po pomoči v tej borbi, katere cilj je vrniti Severni Afriki mir in red, ki ju je porušil brezobzirni napadalec.

Govor ministra Lorkoviča

Zagreb, 17. nov. AS. Na ustaškem zborovanju na Susacu je imel hrvaški zunanji minister Lorkovič govor, v katerem je govoril o naslednjih treh glavnih vprašanjih: v zvezi s partizansko gverilo je izjavil, da bo narod prihodno zimno pričr velikih nastopov, ki bodo pomedli s partizani. To leto bo organizacija prehrane boljša, kakor je bila lanske leto, ker je vlada storila vse potrebne ukrepe. O problemih notranje politike je dejal, da je revolucionarno obdobje ustaške stranke končano, ker se je gibanje vključilo v državno organizacijo. Red in zakonitost bosta glavna temelja notranje organizacije na Hrvaškem. Minister je zaključil svoj govor s poročilom o zunanji politiki, rekoč, da Hrvači ob strani

močnih zaveznikov Italije in Nemčije gledajo z zaupanjem v bodočnost in v nadaljnji razvoj vojne, prepričani v zmago.

Finci potopili tri sovjetske podmornice

Helsinki, 17. nov. AS. V zadnjih 24 urah je bilo na vseh finkso-sovjetskih bojiščih veliko ogledniško delovanje. Med Finskim zalivom in Baltskim morjem so finske pomorske sile pred nedavnim potopile tri velike sovjetske podmornice.

Nove odredbe v Turčiji

Ankara, 17. nov. AS. V Turčiji je bila povišana cena za sladkor in električno energijo. Izšla je tudi odredba, da morajo biti ob 10 zaprti vsi kinematografi, kavarne in drugi javni prostori. Ob isti uri preneha tudi obratovati avtomobilski in tramvajski promet.

Tudi Nova Zelandija je ogrožena

Buenos Aires, 17. nov. AS: Novozelandski ministri predsednik Fraser je svaril prebivalstvo pred pretiranim optimizmom s temi besedami: Ameriške sile, ki se nahajajo na Gualdcanalu in sploh v južnem Tihem morju, se bodo morale vsak čas boriti za svoj lasten, kakor tudi za naš obstoj. Novozelandska obala nikakor ni izven nevarnosti

Vladarjeva zahvala Visokemu komisarju

Kot odgovor na brzojavno čestitko, ki jo je poslal Visoki komisar ob priliki rojstnega dne, je Nj. Vel. Kralj in Cesar blagovolil odgovoriti sledeče:

»Nj. Vel. Kralj in Cesar se zelo prisrčno zahvaljuje vam in prebivalstvu pokrajine za vpludne in prijetne pozdrave.« Minister Kraljeve Hiše Acquarone.

Prejšnjo noč je sneg prvič pobelil strehe

Ljubljana, 17. novembra.

»Se nekam dolgo se je letos zavlekel prihod prvega snega,« so davi ljudje v tramvaju komentirali naglo vremensko spremembo, ki je nastala kar čez noč in je nam prinesla prvi sneg, sicer južen in moker, ki je kmalu že zgodaj izginil s travnikov in njiv. »Že dolgo je po snegu tišalo,« so drugi blagohotno pripomnili, ko je bilo zadnje dneve nebo posebno močno zastrto, napeto in hladno. Človek, ki je zgodaj prihajal v mesto, je lahko opazil po strehah tenko, belo preprogo. Posebno lepo je bila pobeljena streha grajskega poslopja na Gradu, kjer je bilo tudi ntekanj s tega po travnikih ob pomočju. Prvi južni sneg je zapadel ponoči. Kmalu po polnoči so začele naletavati prve snežinke kot oglednice, da li je ugoden teren za snežno odejo. Lahno v kosmičih je snežilo tja do prvih jutranjih ur. Ob svitanju je nehala. Po bližnjih vrhovih, na Krimu, Mokrecu, Sv. Ahacu in drugod je zapadlo precej snega, kjer je snežilo že ob zadnjem deževju pred devetimi dnevi. Da je moralo po Dolenskem in Notranjskem ponoči močno snežiti, so pokazali tudi zjutraj v Ljubljano prihajajoči vlaki, ko so bile strehe vagonov precej zasnežene.

Letos smo dobili prvi sneg, ki nam sicer še ne napoveduje kako hudo in ostro zimo, razmerna pozno, še le v drugi polovici novembra po sv. Martinu, ko so večidelj spravljani že vsi jesenski pridejki. Tu in tam je na njah že pesa in zelje. Lani je prvič začelo snežiti že 23. oktobra med hudim deževjem. Zadnje tri dni oktobra pa je silno snežilo tako, da sta bila

Ustanovitev Pokr. zveze za zaščito mater in otrok

Visoki komisar je nedavno ustanovil ter podredil neposredno sebi Pokrajinsko zvezo za zaščito mater in otrok. Ta zveza izvaja na široko ukrepe režima za zdravje rase. Posebna naloga zveze je ta, da dobrohotno pomaga materi in otroku z ustanavljanjem materinskih menz za noseče in doječe matere, ki zaradi revščine trpijo pomanjkanje, z ustanavljanjem materinskih posvetovalnic in otroških posvetovalnic, v katerih se materi pomaga v dobi, ko njen otrok raste in ko je pod stalnim nadzorstvom pediatrov. Ta pomoč, ki je važna iz rasnih ozirov in ki predstavlja eno izmed najvažnejših točk demografske politike, ki jo je započel Fašizem, je v se-

stavu cele vrste ukrepov, od ustanov za razdeljevanje mleka, moke in drugih živežev do zavetišč in do otroških zavetišč bodisi zakonsko ali nezakonsko rojenih otrok pa tja do zavetišč za doječe matere in za otroke na splošno ter pomoči za noseče in doječe matere, ki ne morejo obiskovati menz, prav tako do razdeljevanja nagrad za priznanje nezakonskih otrok ter do podpiranja in širitja fizično ali duševno zaostalih otrok, slepcev in gluhonemih ter do poboljševanja izprijencev.

Zelo značilno dejstvo, v katerem najde svoj zunanji izraz impozantna vrsta ukrepov ne po nekem simbolizmu ali ceremonijeru, temveč po konkretnosti dejanske pomoči, je materinski in otroški dan, ki bo v Ljubljanski pokrajini prslavljen že drugič 24. decembra.

Po odredbah Eksc. Visokega komisarja je Pokrajinska zveza O. N. N. M. I. v svoji najnovejši okrožnici izdala prmerina navodila za proslavo tega dneva ki bo kakor lansko leto zaupana okrožnim kapitanatom z izjemo v mestu, v kateri je organizacija poverjena zvezi sami. Proslava, ki se bo izvršila v okviru zbrane intimnosti, bo značilna zaradi razdelitve denarnih nagrad številnim družinam ter revnim materam, ki so obiskovale posvetovalnice zdravstvenega doma z večjo pridnostjo in koristjo s ciljem, da so njihovi otroci higiensko vzgojni ter bodo obenem presojene po eodbi zdravstvenih organov kot najbolj zaslužne po gorečnosti, požrtvovalnosti in odpovedi. Razen tega bodo razdeljene otroške opreme novorojenem, ki se bili rojeni to leto ter obleka otrokom od 1. do 6 let, ki so posebno revni. Družine v pokrajini, ki mislijo, da imajo potrebne pogoje za nagrade, so vabljene, da se obrnejo na okrožne kapitanate ter na Pokrajinsko zvezo Opera Nazionale Maternita e Infanzia, Puccinijeva ulica št. 9, I. nadstropje.

hrib in plan močno pokrita s snegom, ki je nato popolnoma obležal in ostal do prihodnje pomladi letos. Leta 1940 je zapadel prvi, južni sneg 28. oktobra. Takrat je močno snežilo med dežjem. Ta sneg pa je kmalu izginil, ko je pritisnil topel jug. Leta 1939 je zapadel prvi sneg 26. oktobra. Je tudi kmalu izginil. Zelo zgodaj smo dobili sneg leta 1936, ko je začelo že 6. oktobra močno snežiti. Takrat je bilo sadno drevje še vse obdano z listjem. Sneg se je nabral na listju in vejevju. Ker je bil zelo težak, je sneg polomil mnogo sadnega in drugega drevja. Napravil je to leto po sadovnjakih ogromno škodo. Drevje se je po tej snežni katastrofi opomoglo še le po dolgih letih, da je spet dobro obrodilo. Takrat je sneg napravil tudi milijonsko škodo po raznih telefonskih in brzojavnih napravah v naši pokrajini.

Bila so pa tudi leta, ko smo dobili prvi sneg zelo pozno, navadno tako-le za sv. Miklavža ali pa za Božič. Leta 1928, smo bili cel december brez snega tja do sv. Treh kraljev prihodnjega leta, ko se je začel nato sneg vsipati v neizmernih, dolgih in gostih kosmih in je nastala takrat ona vsem še v dobrem spominu ohranjena, huda zima. Kmalu dopoldne, ko je bilo še močno oblačno, se je lahno začelo jasnit. Zjasnilo se je povsem in sonce je posijalo po devetih dneh. Elizabeta, ki jutri goduje, prinaša še lepe jesenske dneve.

Kako se branimo pred posledicami južnega snega

Pod južnim snegom pojnujemo vlažen sneg, ki pada pri temperaturi nad ničlo. Ta pojav je v Ljubljani pogost, zlasti spomladi in jeseni. Južni sneg v pretežni večini sluhajev nastane iz dežja (prej dežuje, a pozneje se dež spreminja v sneg). Značilno je tudi, da južni sneg večinoma pada v obliki velikih in gostih snežink. Zato ta sneg naglo prekrija zemeljska tla, strehe, drevesa, telelonske in druge žice itd. Ker je moker sneg težak in se dobro lepi, kmalu tako obteži predmete, da lahko povzroči občutno škodo. Tako se žice trgajo, drevesne veje pa lomijo. Če pada sneg vztrajno in močno (kot n. pr. 6. oktobra 1936), potem je škoda po vrtovih in gozdovih ogromna. Posebno je nevaren južni sneg, če so drevesa nagosto prekrija z listnato odejo. Tudi promet zelo trpi zaradi debelega mokrega snega. Zaradi mokre snežne odeje je zrak močno prepojen z vlago, kar je nevarno za prehlad. Iz navedenega vidimo, da južni sneg ni zaželen, v pozni pomladi pa je lahko celo katastrofalen.

Ali je kakšna obramba? Moramo reči, da za večje gozdne komplekse ni prave možnosti obrambe, ker bi bila za to potrebna mobilizacija cele armade ljudi, pač pa je za vrtove in majhne gozdne komplekse obramba povsem možna. Sneg namreč sestoji iz majhnih ledenih kristalov. Da raztopimo tak posamezen kristal, je potrebna neka precej velika množina toplote. Težava je zlasti v tem, da toplotni tok prodira zelo počasi v notranjost ledenega kristalka, ker je led že sam po sebi slab prevodnik toplote in poleg tega so ti kristalki pri južnem snegu obdani z gostimi vodnimi hlapi, ki še bolj branijo dotok toplote. Zato se južni sneg kljub temperaturi zraka in predmetov nad ničlo topi počasi in naredi popolnoma zimski razgled. Snežno »lepilo« sestoji iz zmesi kristalov in vode. Kakovost tega lepila pa je odvisna od množine obeh sestavin. Najbolj se sneg lepi, ako znaša množina ledu 80%. 20% pa vode. Ako je ledu in vode enaka množina, nastane neka snežna kaša, ki postane tako spolzka, da se ne more več držati na drevesnih vejah in podobnih predmetih. Iz tega sledi, da ako dodamo južnemu snegu vode, onespособimo njegovo »lepilno« lastnost in tako rešimo vrt (oziroma gozd) pred škodo. Vsak vrtnar ei mora torej priskrbeti posebno vodovodno cev, silšno oni, ki se uporablja za polivanje cest. Ko je južni sneg že dovolj na debelo prekril drevesa, moramo začeti polivati: vodni curek vrže že s svojo mehanično silo večji del snega proč, preostali sneg pa se tako namoči, da bo sam padel na tla. Mokra drevesa pa se bodo še po polivanju dolgo upirala snežni odeji. Ko pa se sneg znova nabere, moramo zopet začeti polivanje itd. V nekaterih primerih pa sneži tako močno, da bi bilo

potrebno ponavljati polivanje večkrat na uro, kar je včasih težko izvedljivo (zlasti ponoči). V takem primeru si lahko pomagamo s tem, da dodamo vodi nekaj kemikalij, ki so značilne kot topilci snega. Sem n. pr. spada bakrena galica, kloristi kobalt, kloristi kalcij in končno tudi navadna kamena sol. Pri tem pa je seveda potrebno dobro poznati vrsto dreves (in zlasti rož), ker se za nekatere rastline nekatere kemikalije lahko strupene. Torej moramo izbirati primerne topilce snega, jih raztapljati v vodi in nato polivati drevesa. Ta način postopanja je tako učinkovit, da zadostuje tudi pri močnem snegu le enkratno polivanje za celo noč (če je seveda raztopina dovolj gosta n. pr. 3-4%).

Poleg škode na vrtovih je škodljiv moker sneg tudi na strehi: voda (snežnica) se zajeti ob snežnih masah in tako preveč namoči streho, da celo v mnogih primerih prodira v stanovanja skozi strop ali stene. Poleg tega je značilno za snežnico, da kemično razjeda strešno gradivo, a še bolj apnenec (iz katerega so povečini zgrajene stene). Zato je dobro odsiranjevati moker sneg tudi s strehe. To pa lahko dosežemo na isti način kot pri zaščiti vrtov, torej s polivanjem (a potrebno je bolj obilno polivanje!). Odsiranje snega s strehe z lopato je možna samo takrat, kadar je sneg že nehaj padati, ker bi v nasprotnem primeru (če sneg še naprej pada) bilo treba preveč truda. Zato je dobro, če so strehe strmo zgrajene, ker se na njih ne more vzdržati debel, moker sneg. V krajih, ki imajo obilico snega, imajo hiše strme strehe. Pri tem pride v poštev ne samo namakajoči učinek snega, ampak tudi teža snežne plasti: če je sneg en meter visok, potem se streha lahko zruši ali se vsaj upogne. Tudi zidovi so preobremenjeni in zato pokajo. Strme strehe pa že zaradi svoje ohlike preprečujejo nabiranje prevelikih snežnih mas. To dejstvo tudi prihaja v poštev za suhi sneg, ker je tudi ta v velikih množinah nevarna, da napravi škodo.

Poleg vsega pa nakopičene snežne mase padajo s strehe in so zato lahko smrtno nevarne. Strme strehe te pomanjkljivosti nimajo; pri manj strmih si pomagamo z čiščenjem ali s posebno ograjo ob strešnih žlebovih.

Bolgarija gradi donavske ladje. Bolgarski promet na Donavi se vedno bolj razvija. Za osebni promet so dali v obrat tri nove parnike. Sedaj je izdelan načrt za velikopotezno obnovo donavskega ladjevja, ki pa bo zahteval skupno 600 milij. levov. Načrt računa z zgraditvijo 1 osebne ladje, 8 motornih ladij in 30-40 vlačilcev, 5 tankovskih vlačilcev in 3 parnih vlačilcev.

Šport v kratkem

Objava N. Z. Nagrade za mošta, ki se so delovala pri jesenskem nogometnem turnirju, se lahko dvignejo pri nogometni zvezi. Glede nagrade za najbolj fair moštvo je bilo po sodniških poročilih ugotovljeno, da moštva Zabajka, Viča in Dopolavora v turnirju A ter moštva Ljubljane, Marsa, Dopolavora, Zabajka in Viča niso prejela v teku turnirja nobene kazni ali opomina in se zaradi tega nagrade, določene v ta namen, razdele na enake dele med vseh osem omenjenih moštev.

Tschammerjev pokal potuje v Monakovo. Nemci so zaključili v nedeljo veliko tekovanje za pokal državnega športnega vodja. V berlinskem štadionu sta se sestala finalista Schalke 04 in TSV Manokovo. Do začitka drugega polčasa je bila igra neodločena, potem pa je prišla enajstorič Bavarcev do premoči. Szepe in Willimovski sta zabila vsak po en gol in z rezultatom 2:0 so dobili Monakovčani dragoceno Tschammerjevo trofejo v posei za to zimo.

2400 smučarjev se je udeležilo v Zürichu množičnega gozdnega teka. Bili so podeljeni v razne razrede, borili pa so se za prvenstvo moštev. Po štirje tekači so tvorili moštvo, katerih je bilo 600 na startu. V A razredu je zmagala četvorica »Patrie iz Berna.

Gozdni tek v Berlinu. Proga, ki je vodila skozi Grunowald, je merila za prvorazredne tekmovalce 7500 m, za drugorazredne 5500 m, za ženske pa 1200 m. Na dolgi progi je zmagal tekač Borms v 28:05.5 min, na 5500 m Schlund v 14:29 min, zmagovalka med ženskami pa je pritekla 1200 m v 4:56.6 min.

Samo trije Finci pred Syringom. V letošnji tabeli svetovnih rekordov v teku na 10.000 m je prišlo do malih sprememb. Med 20 najboljšimi čitamo tudi ime Madzara Szilagyja, ki je postavil letos najboljšo znamko sezone s časom 50:09.4, pa Svedov Peressona, Oestbrinka, Tilmmana in Francoza Lalanna. Vrh razpredelnice je ostal še vedno nespremenjen. Tu vidimo Mackija (Finska) s svetovnim rekordom 29:52.6 pred svojima rojakoma Salminenom s 30:05.8 in Nurmijem s 30:06.2. Na četrtem mestu je nemški rekorder Syring, ki je pred dvema letoma dosegel znamko, ki ga postavlja na častno mesto za Nurmijem.

O Bradlu, svetovnem prvaku v smuških skokih, čitamo, da je sedaj na Tirolskem, kjer vodi z Markusom Mayerjem smučarske tečaje za izobrazbo smuških učiteljev nemške mladine. Bradl je bil dalj časa na bojišču, sedaj pa mu je spet dana prilžnost, da se udejevuje v svoji športni panogi.

Dve mednarodni nogometni tekmi sta na sporedu v nedeljo, 22. novembra. V Bratislavi bodo tekmovali Nemci proti Slovakom. Madžari pa se bodo spogledali s Turki. Kje bo ta tekma, nam doslej še ni znano.

Zagrebska Concordia bo slavila o božiču 35-letnico svojega obstoja. Jubilej bo proslavila z vrsto športnih prireditelj, na katerih bodo sodelovali tudi inozemci. Višek proslave bo vsekar v nogometni tekmi med nemškim prvakom Schalkejem in enajstoričo jubilanta.

Gospodarstvo

Italijansko-nemški gospodarski sporazumi. Dne 11., 12 in 13. novembra so se na Dunaju sestali zastopniki nemške in Italijanske trgovine, da bi razpravljali o vprašanjih medsebojne zamenjave. Italijansko delegacijo je vodil nar. svetnik Dall'Orto, predsednik konfederacije trgovcev, nemško pa dr. Hayler, predsednik državne skupine trgovcev.

Fuzija v italijanski papirni industriji. Papirnice Burgo s sedežem v Verzuolo in glavnic 190 milijonov lir se bodo fuzionirale z Vodnoelektrično družbo Monoiso z glavnic 50 milijonov lir. Prvotno je slednja družba nameravala prenesti aparat v papirnico Burgo vodnoelektrično napravo v Cacinere. Zaradi tega tudi papirnica Burgo ne bo zvišala glavnic samo od 190 na 215 milij. lir, temveč od 190 na 240 milij. lir.

Nova oblačilna karta v Nemčiji. Te dni so začeli tudi v Nemčiji razdeljevati oblačilno karto za novo dobo, ki sega od 1. januarja 1943 do 30. junija 1944, torej bo imela veljavnost 18 mesecev. dočim je sedanja karta veljala od 1. avgusta 1941 do 31. decembra 1942, torej za 16 mesecev. To je sedaj že četrta karta v vojni. Nova karta predvideva važno novost: za nakup moških oblek ter moških in ženskih plaščev bo potrebno sedaj dati ne samo karto, temveč tudi posebno dovolilnico za nakup. Zato pa bo zmanjšano število točk, ki jih bo treba oddati. Tako n. pr. je bilo za moške zimske plašče potrebnih 80, za ženske 20 točk, odslej pa bo potrebnih samo 20 točk.

Centralizacija gospodarske propagande v Belgiji je nameravana. Vsaka reklamna in anončna družba bo morala zaprositi za dovoljenje obratovanja.

V vsako hišo »Slovenca«!

CESARICA S TRPEČIM SRCEM

Ker je bil vojvoda Maksimilijan stalno odsoten, je morala njegova družina zelo dolgo bivati v gradu Possenhofen in maši Elizabeti se je to zelo dopadlo.

Ko je v začetku leta 1853. vstopila v svoje 15. leto, so se že začele opažati na njej poteze zanimiva osebnosti.

Bila je velika, vitka, zelo gibčna, harmoničnih potez, posamezni telesni deli pa so že napovedovali vso bodočo lepoto. Imela je krasne, bogate lase, visoko čelo pa je gospodovalo nad nežnim obrazom. Ves izraz obraza pa je bil v očeh, ki so sijale v globini in jih je od časa do časa prešinil čuden, zasanjan, miren pogled. To je bil pogled plahe srne, ki je bila pripravljena vsak hip pobegniti.

Značaj je bogato označeval očeta, ki je silno skrbno in nežno skrbel za tega svojega otroka.

Na sprehodih s svojim očetom se je toliko pogovarjala o naravi, o cveticah, o lepoti jutranje zarje in sončnega zahoda, sanjala sta skupno o pesni mesečine in prepevala slavo zvezdnatemu nebu.

Od njega je tudi podedovala strast za gibanje na zraku. Oče je napravil iz nje neutrudnega pešca, amazonko in neustrašeno pristajalno lova na divje živali.

Prav tako pa se je med sprehodi po gozdovih navdušila za preprosto kmetško življenje, rada se je pogovarjala s kmeti in zahajala v njihove kočice ter sedala za njihovo skromno mizo. Iz teh kmetjskih domov se je vračala s prekipejavoim srcem. Kako so se ji v primeri s tem monakovski saloni zdeli ponarejeni, dolgočasni in domišljivi.

Dasi je bila na svoje brate in sestre zelo navezana, saj se je udeleževala vseh njihovih podjetij in iger, vendar ni podlegla njihovemu vplivu.

Med njimi pa je najbolj ljubila svojo mlajšo sestro Marijo, ki je bila ponosna in viteška; njeno romantično junaštvo se je nekaj let pozneje uveljavljalo na prestolu neapeljskih kraljic.

Tej svoji sestri je brez dvoma Elizabeta zaupala idilični roman, ki ga je tedaj doživljala in ki ji je odprl vrata v bolečine ljubezni. Elizabeta je na dvoru srečala lepega mladeniča, mladega grofa Riharda, ki je imel tako bleščeče oči in tako čudovit glas, da jo je popolnoma presunilo. Izmenjala sta nekaj ljubeznivih besed. Poslej je Elizabeta mislila samo nanj. Bila je kakor začarana.

Ze nekaj časa si je drznila svoje srčne utripe zaupati kratkim stihom, v katerih se očituje vpliv pesnika Heineja, zlasti pa njegove »Nočne pesmic in »Intermezza«. Skrbno je skrivala te svoje pesmi, ki jih je pisala v majhen zvezek. Skrit je bil v globini predala, kakor da bi bil najdragocenejši zaklad njene duše.

Sama sebi se tako izpoveduje:

Ah, Vaše temne oči!
V Vas sem strastno se zavrila,
Vaša slika v sreju goril
in nikdar ne bo v njem več zamrla!

Večkrat se ji je posrečilo srečati lepega mladeniča in mu priznati vso ljubezen.

Toda gorje! Njeno sramežljivo ljubezen so kmalu odkrili. Prav hudo so jo ošteli in svojega viteza ni smela več videti:

Mlada in sveža ljubav,
blestiš se kot mesec maj —
pa je jesenski dež pal,
in vse je uničeno zdaj!

Zdaj daleč od mene si. Kje?
Ne vidijo več Te oči,

Le k Tebi srce hrepeni —
a kam in kako, ne ve...

Toda upanje je prazno, čakanje neučakano: lepi Rihard je nedanoma umrl!

Usoda je pala, gorje:
Riharda ni več tod...
Mrtvaški zvonoji zvone...
Usmili se me, Gospod!

Tako se je Elizabeta navdušila za ljubezen in kmalu se ji je ponudila prilika, da se je znova zaljubila, kakor to izpričuje skrivnostni zvezek:

Predolgo sem zrla v Tvoj obraz,
in zdaj me zapredel je čar,
vso me prevzel je Tvoj kras —
da zdaj sem začarana stvar.

Ponoči in podnevi, zjutraj in zvečer misli nanj:

Ko mi prvi sončni žarek
zjutraj prinese pozdrav,
vedno najprej ga vprašam,
že Ti poljubček je dal.

Ponoči pa k mesečini
prosim in vzdihujem,
naj tiho to izdaj Ti —
kako ga poljubujem!

Nesrečna Elizabeta pa ni mogla vžgati ljubezni, ki jo je čutila v sreju. Le prehitro se je njen toliko ljubljenei umaknil:

Poslej nič več ne upam,
da se nagneš z ljubeznijo name,
zdaj vem že prekruto resnico:
le vljudno besedo imaš zame...

Usoda pa je že pripravila veličastno maščevanje.

Drobne novice

Koledar

Sreda, 18. novembra: Odon, opat; Posvečenje cerkve sv. Petra in Pavla; Roman, mučenec.
 Četrtek, 19. novembra: Elizabeta Tirinška, kraljica in vdova; Poncijan, papež in mučenec; Abdija, prerok; Mehtilda, devica.

Najlepša knjiga letošnjega leta bo »SLOVENEČEV KOLEDAR«
 Nad 200 strani — velja samo 20 lir.

— Vsi oni kmetovalci, ki bodo potrebovali propustnice — lasciapassare — za prehod čez kontrolno črto zaradi dela na polju in v gozdu tudi v zimskem času po 1. decembru t. l., naj se do 25. t. m. v času od 9.—12. ure zglase v tajništvo Združenja kmetovalcev zaradi sestave novih seznamov. S seboj naj prinesejo stare propustnice. — Poudarjamo, da po zgoraj določenem roku prijave ne bomo sprejemali. Združenje kmetovalcev Ljubljanske pokrajine.

— Prvi sneg. Kar čez noč se je čemerno in mrzlo vreme spremenilo in preobrnilo. V nedeljo zelo visoko barometrično stanje 775, v torek zjutraj velikanski padec barometra za 15 mm na 762 mm. Lani 17. novembra smo imeli zjutraj —3,2°C, v torek zjutraj letos pa je bila zaznamovana najnižja jutranja temperatura +0,7°C, ko je bila v ponedeljek dosežena najvišja +25°C. Kmalu po polnoči je pritisnil jug, ki se je začel boriti z mrzlim severom. In kmalu so se začele vsipati na zemljo prve letošnje snežinke. Bile so mokre in težke. Snežilo je do zgodnjega jutra med dežjem. Po strelah je bilo zgodaj zjutraj opažati tenke snežne odeje, pobeljeni so bili tudi travniki. Sneg pa je že kmalu izginil, ko je pritisnil jug. Pozneje se je skušalo po malem jasiti. Do torka zjutraj je padlo za 1,2 mm dežja. Temperaturni krivulji za minimum in maksimum kažeta kaj zanimivo sliko o gibanju temperature v prvi polovici novembra. Dne 6. novembra je bila zaznamovana prav visoka jutranja temperatura +13°C, ko smo pozneje dne 11. novembra imeli —0,8°C, nakar se je jutranja temperatura do 13. t. m. dvignila na +3°C, ko je spet nato začela padati. Dnevna temperatura je 6. novembra dosegla najvišje stanje +20,6°C, ko je potem začela od dne do dne padati in je sedaj dosegla nizko stanje, nekaj stopinj nad ničlo. Tudi barometrična krivulja kaže raznolikost stanja zračnega tlaka. Dne 7. novembra je bilo le 757,5 mm, ko je nato barometer v nedeljo, 15. t. m. dosegel najvišje stanje 775,1 mm, nakar spet pada.

— Nesreča. Posesnik, 80 letni France Šteblaj ima svojo domačijo na Zapotoku pri Zelimlju. Pri delu je tako nesrečno padel, da si je poškodoval hrbtenico. Moral je iskati zdravniško pomoč na kirurškem oddelku v Ljubljani.

»SLOVENEČEV KOLEDAR«
 bo vseboval pregled vseh svetovnih dogodkov — številni zemljevidi bodo dogodke ponazarjali! Koledar stane samo 20 lir. — Naročite ga čimprej!

— Dvojna nesreča. Štirčlanska družina pišmonoš Piai iz Crocette (Treviso) je postala žrtev dvojne nesreče. Jedla je strupene gobe in zdravnik je odredil takojšen prevoz družine v bolnišnico. Ker pa niso mogli dobiti voza, je zdravnik vse štiri naložil na svoj avtomobil in jih odpeljal. Na nekem ovinku pa se je avtomobil prevrnil po pobočju. K sreči so bili vsi le lahko poškodovani. Končno je družina le prišla v bolnišnico, kjer so jo zdravniki popolnoma pozdravili.

— Muzikalična dekla. Violinist Gustav Nenetazzi je prišel od vojaške službe domov in je takoj prijel za gosli, katere je pred leti kupil za 6000 lir. Veliko pa je bilo njegovo presenečenje, ko je ugotovil, da to niso bile njegove gosli. Pred kratkim odpuščen dekla Luigia Turolla, ki je tudi strastna igralka na gosli, se je polastila gosli svojega gospodarja in na njihovo mesto postavila druge, manj vredne gosli.

širite najboljši slovenski list »Slovenec«!

KULTURNI OBZORNIK

Novi Misijonski koledar

Ze nekaj let sem pričakujmo to publikacijo s posebno radovednostjo, češ, s čim nas bo njen izvrstni urednik Lado Lenček CM tokrat presenečil. Vsako leto je posvečena posebnemu velikemu poglavarju iz misijonske zgodovine in sedanosti, vsako leto jo preveva topla ljubezen do misijonskega dela in velika zaskrbljenost za misijonsko bodočnost. Tudi v tem težkem vojnem letu naša pričakovanja niso bila varana. Letošnji Misijonski koledar bo postavljen v častno vrsto z dosedanjimi.

Vsebinsko in na zunaj je bogat in lep. Posvečen je tisti, ki jo je Pij XI. postavil za posebno zavetnico misijonov — sv. Terziji Deteta Jezusa, ki bi sama »rada hitela po vsem svetu in oznanjala Tvoje ime, o Boga. Ni ji bilo dano, zato pa je s svetniškimi žrtvami pomagala misijonarjem in posebno po smrti rosila božjih rož na nepregledna misijonska polja. Mirko Kambič CM je svoj spis o njej ljubko ilustriral. Po članku o papežu Piju XII. sledi lep življenjski našega misijonarja Knobiharja, v katerem nam dr. Fr. Jaklič razkriva moža, s katerim se po slovenski zemlja vedno lahko ponašala. Bil je velik kot človek in misijonar. Njegova žrtev je svetniška. Prelat J. Kalan nas spomni na velikega Barago, ki mu moramo pomagati do oltarja, tako junaške in zglede na njegove kreposti. Hvaležni moramo biti J. Mejaču CM, da se je s toliko pieteto spomnil očeta slovenskega misijonskega dela — dr. L. Ehrlicha. Zaradi njegovih ogromnih zaslug misijonskega vprašanja, v ljubezni do tega dela, v širjenju misijonskega tiska in v včlanjanju v papeške misijonske družbe, posebno v Družbo za širjenje vere. Tudi moramo Slovenci svoje misijonarje vedno močno podpirati in vsakem oziru, da ne obnemorejo. »Nikdar se nisem slišal,« opozarja Fr. Sodja CM v naslednjem članku o Svetovni misijonski fronti, na besede nekega misijonarja, »da pošilja vojskujoča se armada okrog vojake, da prosjajoča za puške, za topove, strelivo in druge potrebščine. Ves narod plačuje za svojo armado in vsaka družina daje svoje sinove armadi brez razlike tako za mir kakor za vojno. Nekaj podobnega bi morala doživljati tako živahna, ali tako malo oskrbovana svetovna misijonska fronta. Zetev je zares ogromna, ali delavec je malo. Za to žetev je treba imeti le malo razumevanja in srea, pa naš pogled v bodočnost ne bo pesimističen. Ali se bomo od tolikih misijonskih pozivov navdušenih sodelavcev Koledarja dali kaj premagati? Kakšen zglede nam daje ravnatelj misijonske tiskarne v Pekingu lazarist br. Avgust Maes, ki je obhajal leta 1933 svojo osemdesetletnico, ki je bival in delal na Kitajskem od leta 1878 dalje. Njegova kratka biografija, ki jo pridobuje Fr. Sodja CM, je zelo poučna tudi za spoznavanje kulturnih zaslug misijonstva.

Tako nam Koledar nudi v živahni in raznobirni zunanosti tudi izredno bogato in poučno vsebino, ki jo zaključuje posrečeni povesti in zabavni del, kar je že v tradiciji vseh koledarjev. Uredništvu letošnjega Misijonskega koledarja moramo čestitati k iznajdljivosti in se mu zahvaliti za veliko delo za razširjenje misijonske misli med Slovenci, ki jo bo tudi ta koledar uspešno razširjal. Najlepša zahvala bo pač ta, da ga vsak kupi in res preuči. Za 10 lir ga dobi pri misijonarjih na Taboru v Ljubljani. Dr. V. F.

Ljubljana

1 Začetek novega dopoldanskega tečaja za italijansko in Institutu za italijansko kulturo v Ljubljani. V ponedeljek se je začel nov tečaj italijanskega jezika pri Institutu za italijansko kulturo v Ljubljani, ki je že devetnajsti. Je to začetni tečaj v dopoldanskih urah v ponedeljek in četrtek od 9.—10. Vpis je še mogoč.

1 Za god sv. Elizabete, velike tretjerednice in vzornice krščanske dobrotelosti, bo jutri, v četrtek (19. nov.), v cerkvi Marijinega Oznanjenja zjutraj ob 6. sv. maša z blagoslovom, zvečer ob 6 molitev sv. rožnega venca, kratek govor in nato slovesne litanije.

1 Martijeva nedelja na Rokodelskem odru. Rokodelski oder vsako leto praznuje Martinovo nedeljo. Tudi letos je bila dvorana natrpana do zadnjega prostora. Barry Connorsova komedija v treh dejanjih Roksi je v Gostinčarjevi režiji privabila toliko množico, da bi se zabavala in nasmejala. In so prišli vsi na svoj račun. Zabavna komedija, ki se odigrava v hiši Williama Harringtona, kjer se seznanimo z njegovo družino — z gospo, ki je 25 let sama vse odločevala in bila takoj bolna, ako ni obveljala njena, s hčerko Grace, ki se je vrgla po materi in z živahno mlajšo Roksi, ki živi svoje življenje in je bliže očetu. V ta krog se zapleteta dva snubca, Tony Anderson, ki ga je Grace odslavila, ko se je vnela za Billa Caldwell, s katerim se je pa tudi sprla. Ta čas so se pletle in spletle ljubezenske niti med Tonyem in Roksi, kar je Grace spravilo iz ravnotežja, a se je končno le vse poravnalo z dvojno zaroko v zadovoljstvo obeh hčera in še staršev. Harringtona je z vso dovršenostjo in umerjenostjo podal Gostinčar, ki je znal biti ljubezljiv in odločen, ko je bilo treba, da je ukrotil ženo, ki jo je vredno svojemu partnerju igrala gdca Kostova. Grace je bila v kreaciji Hribarjeve tudi posrečeno podana. Roksi gdca Merharjeve, ki ji take vloge sležijo, pa je gotovo zasluženo vzbujala največ priznanja med občinstvom. Nič mesta zaostajala za drugimi iztok in Tukač, ki sta postavila nta oder življenjsko resničnega Caldwell in Andersona. Scenerija, za katero se zdi, da se v letošnji sezoni posebno potrudijo, je bila okusno lepa. Ker bodo igro ponovili, naj je ne zamudi iti gledat, kdor je še ni videl!

1 Svojem internirancev in vojnih ujetnikov. Mestni urad za popis vojnih ujetnikov in internirancev v kresiji, soba 44, vhod z Lingarjeve ulice 1, prosi svoje prijaviteljni internirancev in vojnih ujetnikov, ki so se prijaviili za podporo pri mestnem socialnem političnem uradu, naj takoj sporoče povratek interniranca iz internacije ali vojnega ujetnika iz ujetništva, prav tako pa tudi vse druge morebitne spremembe.

1 Sv. Miklavž bo tudi letos obdaroval naše malčke in odrasle v frančiškanski dvorani 5. in 6. decembra ob 4 popoldne. Prijel bo z vsem svojim spremstvom. Zato otroci prosite svoje starše, da rezervirajo vstopnice, katere bodo na razpolago od 26. novembra dalje vsak dan od 4. do 6. ure pri blagajni frančiškanske dvorane.

1 Podpornemu društvu za gluhanemo mladino sta darovala v počastitev spomina blagopokojne gospe Ane Javornikove iz žalne gospod rač. sv. Avgust Bukovec in sproga iz Ljubljane znesek 100 lir, za kar jima izreka društveni odbor pristožno zahvalo.

1 Drugi simfonični koncert, ki bo v ponedeljek, dne 25. t. m. bo imel naslednji spored: 1. Beethoven: Simfonija št. 3 v Es-duru, ki je splošno znana pod naslovom »Eroica«; 2. Cherubini: Anakreon, predigra in 3. Smetana: Iz čeških legov in gajev, četrta simfonična pesnitev iz cikla »Moja domovina«. Ta dela bo izvajal simfonični orkester, ki ga tvorijo člani ljubljanskega opernega in radijskega orkestra pod vodstvom dirigenta Draga Maria Sijanca. Koncert bo v veliki uniojski dvorani. Začetek točno ob 18. uri, konec ob 19.15. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Maticice.

1 Učite se strojepisja. Novi eno- dvo- in trimesečni tečajji — dnevi in večerni — prične dne 18. in 19. t. m. Najuspešneša desetpstrna učna metoda. Specialna strojepisna sola. Največja moderna strojepisnica. razni sistemi strojev. Posebni odelek tudi za dijake-inje. Učnina zmerna. — Novi posebni tečajji za knjigovodstvo, stenografijo, itd. Izbira predmetov po želji. Zahtevajte nove prospekte s slikami. Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska c. 15.

1 Razne nesreče. Zasebnica 60 letna Ana Bogojčičeva je padla na cesti in si zlomila levo. — 60 letna Ivanka Kovičeva je padla in se hudo potolkla po obrazu. — Vlakovodjeva žena, 67 letna Frančiška Vičičeva si je pri padcu zlo-

joni po pravici jokajo. Kar primerno je, da je takoj za tem opisana dvasjetletna doba, odkar izhajajo pri nas »Katoški misijonci, ki pomenijo zrcalo vsega misijonskega dela v naši zemlji in vez s tolikimi slovenskimi misijonarji in misijonarkami tam daleč. Daj Bog, da bi se v bodoči dobi ta list obenem z vsem misijonskim delom še bogato razširil in vedno značil eno najbolj odličnih slovenskih kulturnih prizadevanj.

V drugem delu prehaja Koledar k posebnemu letošnjemu poglavju o vlogi in zaslugah žene na misijonski žetvi. S. Darina s sebi lastno nežnostjo pesniško opisuje njeno skrivnost, ki je v misijonskem poklicu; prav tako je lep njen sestavek Smehljaj. Prva žena misijonarka je Marija, Kraljica misijonarjev. Janez Kopač CM ji posveča globok članek. Takoj za njim pa podaja St. Boljka CM nekaj zgodovinski pregled ženskega dela v misijonih, ki je nujno zelo skratev, saj kdo bi mogel opisati neizmerno zasluge današnjih 60.000 misijonark v daljnih deželah. Pravičeno je, da se Frane Sodja CM še posebej spominja 4—5 tisoč usmiljenk v misijonih, med katerimi so najbolj znamenite Tiencinske junakinje-mučenice, katerih zgodbo ganljivo opisuje Tone Rupnik CM. Njegov članek o Misijonarkah-domačinkah je lepo dopolnilo drugih in opozarja na prevažno vprašanje misijonske bodočnosti.

Urednik Lenček v daljši razpravi opozarja na misijonsko zaledje v današnjih dneh, ki da se ne sme izgovarjati z vojsko in domačimi težavami ter se tako oprostiti važnega sodelovanja pri misijonskem delu. Delavnost tudi slovenskih katoličanov za misijone mora tvoriti njihovo resnično zaledje, iz katerega živijo sedaj, posebno pa bodo zaživeli takoj, ko se bodo meje odprle. To sodelovanje mora biti v misijonskih molitvah in žrtvah, posebno pa tudi v skrbnem zasledovanju mi-

Sovražna ladja, ki so jo zadele bombe italijanskega letala, se potaplja v vodah Sredozemskega morja

mila levo roko. — Čevljarski pomočnik, 21 letni Anton Starič se je močno urezal v desno nogo. — Dijak Albin Gerkman je igral nogomet. Med igro je dobil hud udarec v čelo, da je iskal pomoči v bolnišnici.

Naznanila

GLEDALISČE. Drama, Sreda, 18. novembra ob 16.30: »Deseti brat«. Red B. — Četrtek, 19. novembra ob 16.30: »Gradbenik Solnes«. Red Četrtek. — Petek, 20. novembra ob 16: »Kralj na Betajnovi«. Izven. Zelo znižane cene od 10 lir navzdol. — Sobota, 21. novembra ob 16: »Oče naš«. Izven.

Opera: Sreda, 18. novembra ob 16: »Gasparonec«. Opereta. Red Sreda. — Četrtek, 19. novembra ob 16: »Don Pasquale«. Red A. — Petek, 20. novembra: Zaprtje (Generalka). — Sobota, 21. novembra ob 16: »Maček v zaključju«. Opereta. Krstna predstava. Red Premierski.

ROKODELSKI ODER. Prihodnje nedeljo ob pol 5 uri popoldne goste za dve uri: pokazali svoje skrbi, ko vas bodo igralko in igralko Rokodelskega odra prestavili v svet. A ta boj ne izsiljuje solz, dviga in vedri nas z veselimi preokreti in bistrimi domiselnostjo. — Vstopnice za predstavo Connors-ove komedije Roksi dobite v predprodaji v nedeljo od 10. do 12. ure in dva uri pred pričetkom v društveni pisarni, Petarkova 12-1, nadstropje.

FRANČIŠKANSKA PROSVETA otvori letošnjo sezono v nedeljo, dne 22. novembra ob 5. uri popoldne v frančiškanski dvorani, z Ogrintčovo burko v treh dejanjih v Ljubljani jo daljino. Predprodaja vstopnic od četrta dalje v trgovini Sifilgoz, Frančiškanska ulica in v nedeljo od 9.—12. ure popoldne ter dve uri pred predstavo pri blagajni. Cene od 8 lir navzdol.

RADIO. Sreda, 18. novembra: 7.30 Laska glasba — 8. Napoved časa — poročila v italijansčini — 12.30 Plošče — 12.30 Poročila v slovensčini — 12.45 Laska glasba — 13. Napoved časa — poročila v italijansčini — 13.15 Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovensčini — 13.20 Pisano glasbo vodi dirigent Segurini — 14. Poročila v italijansčini — 14.15 Novi orkester vodi dirigent Fragna — 15. Poročila v slovensčini — 17.10 Pet minut gospoda X — 17.15 Koncert čelista Cende Seibauerja — pri klavirju Marijan Lipovek — 17.55 Koncert pianista Vincenza Manninija — 19. »Gavorino italijansko« — poučuje prof. dr. Stan-ko Leben — 19.30 Poročila v slovensčini — 19.45 Kolorna glasba — 20. Napoved časa — poročila v italijansčini — 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovensčini — 20.45 Radio za družino — 21.30 Zbrane pesmi izvajal orkester, vodi dirigent Zeme — 22. Predavanje v slovensčini — 22.10 Koncert violinista Sabatinija — 22.45 Poročila v italijansčini.

LEKARNE. Nežno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Bleiweisova, cesta 6, mr. Hočvar, Celovška c. 62 in mr. Gartus, Moste, Zaloška cesta 47.

Rdeči križ sporoča

V glavni pisarni avtonomne sekcije Italijanskega Rdečega križa, Gosposvetska cesta 2-11 se naj javijo: Gorzetič Jožica, Serbek Zora, Novak Angela, Grun Andreja, Gole Draga, Potekal Stanislav, Svetina Vladimir, Kolar Gabriella, Held Frančiška, Logar Jože, Božič Franc, Kamenski Blaž, Trampuš Marija, Brinovec Marija, Petelin Olga, Hvala Anton, Wonsch Edvard, Prečanica Vasilij, Strukelj Avgust, Uršič Ortomir, Kralj Franc, Andrejčič Antonija, Zobeč Ivan, Strojil Stefan, He Stefan, Stibilj Jožefa, Brunk Jožef, Čretin Viktorija, Hren Ema, Černe Angela, Simončič Ana, Zorko Elizabeta, Sotlar Anica, Čebul Jernej, Korčec Genovefa, Beričič Julija, Likar Jožef, Cotič Josip.

Iz Novega mesta

Se je čas ta teden, da se naročite na »Slovenčev koledar« v tukajšnji Slovenčevi podružnici. Naročniki »Domoljubac«, »Slovenec«, »Slov. doma«, »Bogoljubac« in »Slov. knjižničec« dobe koledar za ugodno ceno 20 lir. Naročniki iz bližnje in daljne novomeške okolice tudi lahko naroče v naši podružnici. Pohiite, dokler je še čas — ne bo Vam žal.

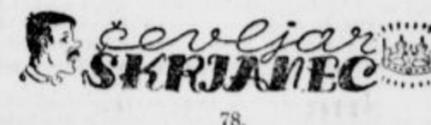
Iz Hrvaške

Slovesen sprejem nemških in hrvatskih čet v Sarajevu. Dne 9. t. m. je prispel v Sarajevo oddelek nemške in hrvatske vojske, ki sta bila prejšnje dni očistila mesto Jajce in njegovo okolico partizanske nadloge. Vojaki so bili navdušeno sprejeti. Sprememba ustaške varnostne službe. S posebno zakonsko odredbo je glavno ravnateljstvo za red in javno varnost prevzelo vse osebe dosedanje ustaške varnostne službe.

sijskega vprašanja, v ljubezni do tega dela, v širjenju misijonskega tiska in v včlanjanju v papeške misijonske družbe, posebno v Družbo za širjenje vere. Tudi moramo Slovenci svoje misijonarje vedno močno podpirati in vsakem oziru, da ne obnemorejo. »Nikdar se nisem slišal,« opozarja Fr. Sodja CM v naslednjem članku o Svetovni misijonski fronti, na besede nekega misijonarja, »da pošilja vojskujoča se armada okrog vojake, da prosjajoča za puške, za topove, strelivo in druge potrebščine. Ves narod plačuje za svojo armado in vsaka družina daje svoje sinove armadi brez razlike tako za mir kakor za vojno. Nekaj podobnega bi morala doživljati tako živahna, ali tako malo oskrbovana svetovna misijonska fronta. Zetev je zares ogromna, ali delavec je malo. Za to žetev je treba imeti le malo razumevanja in srea, pa naš pogled v bodočnost ne bo pesimističen. Ali se bomo od tolikih misijonskih pozivov navdušenih sodelavcev Koledarja dali kaj premagati? Kakšen zglede nam daje ravnatelj misijonske tiskarne v Pekingu lazarist br. Avgust Maes, ki je obhajal leta 1933 svojo osemdesetletnico, ki je bival in delal na Kitajskem od leta 1878 dalje. Njegova kratka biografija, ki jo pridobuje Fr. Sodja CM, je zelo poučna tudi za spoznavanje kulturnih zaslug misijonstva.

Tako nam Koledar nudi v živahni in raznobirni zunanosti tudi izredno bogato in poučno vsebino, ki jo zaključuje posrečeni povesti in zabavni del, kar je že v tradiciji vseh koledarjev. Uredništvu letošnjega Misijonskega koledarja moramo čestitati k iznajdljivosti in se mu zahvaliti za veliko delo za razširjenje misijonske misli med Slovenci, ki jo bo tudi ta koledar uspešno razširjal. Najlepša zahvala bo pač ta, da ga vsak kupi in res preuči. Za 10 lir ga dobi pri misijonarjih na Taboru v Ljubljani. Dr. V. F.

Se je čas da se naročite na najlepšo in najcenejšo knjižno zbirko **Naša knjiga - (II. polletje) 4 KNJIGE**
 Ze izšla! Kceper: GORIČANEC, 380 str., (prodajna cena L. 60.—)
 Ze izšla: Salvaneschi: PAGANINI-CHOPIN 300 str., (prodajna cena L. 60.—)
 Do konca leta izide: Dickens: DORRITOVA NAJMLAJŠA, I.-II. del, 800 str. Naročnina za vse štiri elegantno opremljene knjige je L. 168.— ali štiri obroki po L. 42.— Naročniki »Naše knjige« imajo pri vseh ostalih naših knjigah 25% popusta
 Založba »Naša knjiga« LJUDSKA KNJIGARNA v LJUBLJANI Pred škotljo štev. 5

ŠKRJANEC JE BIL ZDAJ KRALJ IN JE VLADAL DEVETI DEZELI, NEKEGA DNE PA SE JE SPOMNIL NA SVOJEGA BIVSEGA KONKURENTA ZDREGO IN POSLAL PONJ. »KER SI MI S SVOJIO NEVOŠČLJIVOSTJO PRIPOMOGEL DO KRALJA, TE HOCEM NAGRADITI: ODSLEJ BOŠ MOJ DVORNI CEVLJAR!«

ZDREGA JE DOBIL LEPO DELAVNICO IN ORODJE IN ZBIJAL CEVLJE ZA DVORJANE. SKRJANEC SE JE MUČIL Z VLADARSKIMI SKRBM, KADAR PA SE JE HOTEL ODPOCIITI, JE STOPIL K ZDREGI, GA OPAZOVAL IN OBUJAL SPOMINE NA VESELE URE, KI JIH JE PREZIVEL OB CEVLJARSKEM STOLČKU.

KONEC.

Palača ob jezeru

»Edita, gospod župnik...«
Pri teh besedah se je Steinegge s cvetlico v roki približal svoji hčerki, ki je stala nekoliko ob strani poleg ograje.
Edita se je smehljaje zahvalila in vzela cvetlico.
»Cez nekaj časa pa je vprašala:
>V kateri smeri je Milan?«
>Milan... Milan...« je ponavljal don Inocencij in si z desnico zasenčil oči; Milan je tam dol na jugu, nekoliko proti vzhodu, prav za tistimi griči.«
>Gospod,« je zaklicala služkinja skozi okno, »če se hočete vrniti domov, morate pohiteti, ker bo prav kmalu deževalo.«
Dež! Sonce je tako prijetno sijalo in nihče ni pomislil, da se more vreme v hipu spremeniti. Vendar pa je stara Marta imela prav. Od gora onstran jezera so se vlekli gosti in temni oblaki, ki jih je gnal veter.
>Marta!« je poklical župnik. »Prinesite dežnik!«
>Steinegge je ugovarjal, Marta je gospodarju namignila, a ta njene kretnje ni razumel.
>Kaj je? Prinesite vendar dežnik!«
Marta je znova še bolj razločno namignila, a zaman.
>Čemu se obotavljate?«
Marta je vsa razdražena šla od okna in godrnjala nad čudaki, ki nič ne razumejo. Malo pozneje se je prikazala v vrto z neko zeleno stvarjo v roki, ki jo je s kislim obrazom podala župniku in dejala:
>Tu imate dežnik! Res primeren je, da ga posodite gospodi. Kaj si bodo mislili o vas v Palači?«

»Kaj naj bi mislili? Če pa nimam drugega. Lepa reč. Dam pač to, kar imam.«
Res je don Inocencij imel več sreče kot dežnika. Ta polomljena zelena ropotija pač ni zaslužila več imena dežnik, Marta se ni mogla premagati da ne bi zašepetala Editi:
>Imel je tako lep in še popolnoma nov dežnik. Podaril ga je. Vse, kar ima, razda.«
Oče in hči sta odšla po stezi, ki vodi preko travnikov okrog vasi, ob jezeru pa se začne vzpenjati, dokler ne doseže ceste, ki vodi do Palače.
Marta je medtem stresala svojo nevoljo nad gospodarja, ki ji je kratko odgovarjal:
>Nisem storil prav? Že dobro. Molčite, saj vem, da imate prav.«
Vesel je bil nove prijateljske zveze. Mislil je na to, da mu bo potom Steineggeja lažje priti v Palačo, kar je tako zelo želel. Ta hiša, ki je bila izven njegove črede, mu je bila bolj pri sruu, kot ostalih devet in devetdeset, zbranih okrog cerkve.
Nebo se je obema Steineggejema še smejala za hrbtom, pred njima pa je bilo grozeče. Ob nekem ovinku je Edita obstala in se ozrla.
>Poglejte, oče, z idile prehajava k tragediji.«
>Oh, ne. Nikake tragedije ni.«
Zunaj vse tako krasno, v sruu mojem je lepo!
>Se še spominjaš naših pesmi, očka?«
On pa je začel peti:
Ančka iz Tara, zlato srce,
v veselju in boli oprto na me,
Ančka iz Tara, moja sreča si ti,
ti moja duša, meso moje in kri.
Pel je z očmi, polnimi smeha in solz. Hodil je par korakov pred hčerko, da bi mu ne mogla videti v obraz. Bil je podoben dečku, ki sta ga upijanih vonj cvetočih travnikov in svoboda. Edita ni mislila več na tragedijo, kljub temnim obla-

kom in redkim debelim kapljam, ki so padale na liste platan ob jezeru in ki so risale velike kroge na mirni gladini jezera. Ludi njo je prevzelo veselje. Kdo bi si mogel misliti, da je to tista Edita, ki je prejšnji večer prišla v Palačo? Trgala je cvetlice in jih metala očetu, tekala in pela kakor otrok.
Nenadoma je obstala, se zazrla v jezero in začela peti neko žalostno pesem.
>Nikar!« je zaklical oče in stekel k njej.
Ona pa je smeje se zbežala in zopet začela peti. Všeč ji je bilo, da ji oče ne pusti peti te žalostne pesmi in je uživala nad tem, da ga je dražila. Stekla je zopet naprej in nadaljevala pesem; čez nekaj časa pa je pustila, da jo je oče dohitel in poljubila dlan, s katero ji je zaprl usta.
>Srečna sem, očka, in bom srečna vedno, dokler ostanem pri tebi. Veš, zdi se mi, da sva oba nekoliko prisnojena. Dežuje.«
Steinegge tega ni opazil. Z velikim trudom je odprl župnikov zeleni dežnik.
Medtem ko sta nadaljevala pot pod ogromnim dežnikom, je Steinegge izrazil upanje, da bosta zopet videla župnika.
Edita pa je nenadoma obstala in resno pogledala očeta.
>Očka,« je dejala, »zali bova midva sploh mogle še ostati tukaj?«
Steinegge jo je pogledal ves presenečen. Niti malo še ni bil pomislil na to. Sreča, da je imel pri sebi ljubljeno hčerko, je zasenčila vse druge misli in skrbi. Edita ga je morala zopet privedi v resnično življenje s tem, da mu je začela poveseljati, da ne moreta zlorabljati grofovega gostoljubja. Dejala mu je, da ga čakajo še druge žrtve zaradi nje. Zasmejala se je, ko je ob teh besedah oče spustil dežnik na tla, jo prijel za roke in jo gledal, ne da bi mogel spregovoriti besedico.

»Prav imaš očka,« je dejala »Bojim se, da nisem dovolj odkritosrčna.«
Tedaj mu je začela pripovedovati, da ji je listi uradnik na postaništvu svetovni, na se nastani v Milanu, kjer je večje število Nemcev, ki so po večini bogati. Tuka! bo lahko poučevala nemščino oče pa bo užival zasluženi počitek. Na jela si bosta lično stanovanje v kakem zatišju, izven mestnega vrveža, kjer bosta imela dovolj zraka in sonca. Poskrbela bo za nemško kuhinjo in gospod očka bo dobil vsak dan svoj vrček piva Steinegge je ugovarjal, ker mu pivo ni bilo všeč, Edita pa tega ni vedela in je zato ponavljala, da si bosta lahko privoščila še drugačne priboišče. Ob nedeljah bosta hodila na izlete v bližino in daljnjo okolico. Če bodo posli dobro uspevali, bo gospod stotnik morda od časa do časa lahko jahal s svojo hčerko tudi kam bolj daleč.
>Ti znaš jahati?« se je začudil Steinegge.
Edita se je nasmehnila.
>Da, očka,« mu je dejala. »Ali se še spominjaš, kako rada sem imela konje, ko sem bila še otrok?« Ko so se bratrance učili jahati, se det želel, da naučijo tudi mene. Naučila sem se je v lahko. Veš, kaj mi je rekel učitelj glasbe, ko me je videl na konju?«
>Ti znaš tudi glasbo?« jo je še bolj začuden vprašal oče.
>Saj vendar nimam več osem let, očka! Dejal je, da se vidi, šigava hčerka sem. O moji italijanščini pa ne rečem nič? Naučila sem se je v zadnjih šestih mesecih.«
Prav o tem se oče ni mogel veriti, da namreč nima več osem let. Ob vsem njenem znanju je bil tako prevzet, kakor da bi doživljal kako čudo. Ubogi Steinegge! Ko sta dospela do vrat, se je umaknil, da jo spusti naprej in si je nezavedno smel klubak z glave.

Jeseničani vodijo v nogometu

Jeseničani vodijo v koroškem nogometnem krožju s pet točkami, vodijo pa tudi v boksu, ki ima na Jesenicah vedno večje število prijateljev. Jeseniški nogometaši so bili v nedeljo v Kranju, kjer so nastopili v prvenstveni tekmi. Borba je bila hudo žilava in jo je gledalo 800 gledalcev. V prvem polčasu se je posrečilo Jeseničanom, da so dosegli po Popru vodilni gol, izenačil pa je v drugi polovici igre Fale in tako je bilo stanje 1:1. Čeprav so Jeseničani izgubili v Kranju eno točko, so ostali kljub temu še na čelu razpredelnice s točko naskoka pred letalskim športnim klubom iz Celovca. Od kranjskega moštva hvaljivo časopisna poročila Zorca, Krečeka in Slokarja, od Jeseničanov pa vrtarja Bruna, Knifca in Razingerja.
V soboto zvečer so imeli na Jesenicah zanimivo boksarsko prireditev, katero je obiskalo tisoč gledalcev. Jeseničani so bili izvrstno razpoloženi, prav posebno pa Zupan, ki je pošteno obdelal že v drugem kolu Tutschka z Dunaja. Presenetil je tudi mali Volčič, ki je odpravil po vseh pravilih boksarskega boja nasprotnika Chlado z Dunaja. Senzacija večera je bila borba med Schiegлом (Dunaj) in Baloghom. Tu se je moral Balogh z vso silo otepati, da je zmagal po točkah. Razen omenjenih so nastopili še Prištov, Razinger, Azman (ki je še vedno pod običajno formo) in drugi.

Švica : Švedska 3:1 (1:0)

O švedskem nogometu smo čitali nedavno, da je izredno močan. Saj je enajstotica z Laponcem Nordaklom na čelu premagala najprej Nemce, za tem pa še Dance. Medtem so Švicarji dvakrat zaporedoma izgubili. V nedeljo se je Švicarjem spet nasmehnila sreča: s 3:1 (1:0) so odpravili slovito enajstotico Švedov. Težko bi bilo pojasniti kaj je bilo tokrat Švedom. Že pri generalni poizkušnji svoje državne

reprezentance so pogoreli v Göteborgu, kjer jih je mestna reprezentanca potolkla s 3:1. To je bila za zmagovito moštvo prevročna prha. Glavobol ni izostal. Držal se jih je še v lepi alpski pokrajini, kjer so doživeli tako nepričakovani poraz.

GOSPODJE POZOR Klobučarna „PAJK“ strokovno očisti, preoblikuje in prebarva vse vrste klobukov po nizkih cenah. Lastna delavnica. Se priporoča Rudolf Paik, Sv. Petra c. 58

Ljublian, dijaška in ljudska kuhinja bo imela redni občni zbor

v četrtek, dne 3. decembra 1942, ob 5 popoldne v svojem poslovnem prostoru v »Ljudskem domu«.
Dnevni red: 1. Branje zapisnika zadnjega občnega zbora, 2. Poročilo načelstva in nadzorstva, 3. Odobritev sklepnega računa za poslovno leto 1941/42, 4. Volitev tretjine odbora, 5. Volitev nadzorstva, 6. Slučajnosti.

Denar še doma

Morete ga naložiti v iako dober namen pa obenem v lastno večjo korist. Zavarujete ga lahko z vknjižbo na posestvo najmanj osemkratne vrednosti. Do 300.000 lir ga moremo sprejeti. Ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro »L. K.« št. 6396.

Stara navada — železna srajca

Dopisnik »Stampe« Ramperti piše o zanimivem doživljaju, ki ga je imel v nekem gostišču v Vorarlbergu, ko se je iz Nemčije vračal v domovino. Tamkaj je naletel na štiri kvartopirce. Tista gostilna je bila posebno znamenita, ker je bila v bližini nekdanj lovska kočja cesarja Franca Jožefa in je pošiljala tja vso oskrbo, kadar se je nekdanji avstrijski vladar tod mudil na lovu. Od štirih igralcev so bili trije stari, znani uslužbenec cesarjevi: dva sta bila navadna gonjača, tretji pa je bil lovski nadzornik. Še zdaj, ko je preteklo toliko let, je mož misliti, da se mora razlikovati od ostalih. Nosil je še za klobukom šop gamsove brade kakor pred 30. leti, ko je imel čast spremljati starega vladarja na lovu. A to še ni bilo vse. Mož je bil še zmerom tako povezan s starim časom, da je vselej, kadar je zaigral kralja na mizo, nalahno dvignil roko h klobuku in spoštljivo pozdravil.

Stanje uradništva v Ameriki

Nemško časopisje je pred kratkim objavilo statistične podatke o stanju uradništva v Združenih ameriških državah. Po teh podatkih so imele vse države Severnoameriške Unije lani 1.445.000 uradnikov in uslužbenecv. Letos se je pa uradniški kader v teh državah povečal na 2.207.000 državnih nastavljenecv.

O čudežu Osram žarnice

Del prodigio della Lampada Osram

Sembra oggi una cosa semplice avere a disposizione la lampada OSRAM, sicura, dispensatrice di luce ottima ed abbondante. Ma quale somma di indagini scientifiche e di lavoro creativo hanno dovuto compiere i laboratori specializzati della Osram per raggiungere l'odierna perfezione! Perfezione che si compendia nelle parole: LAMPADJE OSRAM - D molta luce e poco consumo

Danes se nam zdi naravno, da imamo na razpolago OSRAM žarnice, sigurno razširjevalko odlične in zadostne luči. Toda koliko znanstvenih naporov in usvarjalnega dela so morali vložiti, posebni laboratoriji pri OSRAM-u, da je žarnice dosegla današnja popolnost. Popolnost, ki jo moremo na kratko izraziti z besedami

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAF

Delavniki: 15-30, 17-30, Sloga od 14 dalje, nedelje in prazniki: 10, 13-30, 15-30, 17-30

Film poln dramatičnih motivov je

Pot vrnitve

V glavni vlozi zopet Gvula Santos noznan iz filma »Jeta«a, Klari Tolmay in Maria Mezey

«IN» SLOGA TEL. 27-34

Tragična ljubezna ruske velikašnice... Film razkošja, romantike in opojne glasbe

Fedora

Izborna igralska trojica Luisa Ferida, Ame leo Nazzari, Osvaldo Valenti

«IN» MAFICA - TEL. 22-41

Teška odločitev veseljaškega vloveca za nov zakon

Glas vesti

V glavnih vlogah: Renzo Ricci, Luisella Begli, Mariella Lotti in drugi

KINO UNION - TEL. 22-21

OSRAM-D ŽARNICE

mного svetlobe in majhna poraba

Naročajte in širite »Slovenca«!

Kupujte pri naših Inserentih

Zahvala

Za vse dokaze sočutja in naklonjenosti ob priliki težke, nenadomestljive izgube našega ljubljenelega soproga in očka, gospoda

Alojzija Lenčka

ravnateljica Javnih skladišč

za vse poklonjeno cvetje in za številno zadnje spremstvo, izrekamo vsem prisrčno zahvalo. Zlasti se globoko zahvaljujemo rodbinam inž. Rustja in Verovšek za izredno sočustvovanje in nad vse ljubezavno pozornost in pomoč, ki sta nam je nudili v naših najtežjih urah, ter cenj. uradništvi tv. »Javna skladišča« in »E. Jeras«, ki so mu požrtvovalno priložili na pomoč, da mu rešijo njegovo, za nas tako dragoceno življenje. — Sv. maša zadušnica bo v petek, 20. nov. ob 7. uri v župni cerkvi sv. Cirila in Metoda.

Fant Lenček s hčerkami.

Skrivnost skrivljene sveče

Roman

»Grozili mu boste,« je nadaljeval, »in mu metili naravnost v srce. Druga ne smete nič storiti.«
Možič se je v zadregi izvijal.
»Vse bom napravil tako, kot pravite, efendi,« je rekel, »toda...«
»Tu ni pomislekov,« mu je ostro odvrnil Kara. »Izvršiti morate, kar sem naročil, brez nikakih nadaljnjih vprašanj. Potem boste videli, kaj se bo zgodilo. Jaz bom v bližini. Imam poseben razlog za to igro.«
»A če bo streljal?« je nadaljeval možič, ki je bil vedno bolj v zadregi.
»Ne bo streljal,« je odgovoril Kara z gotovostjo, »ker njegov revolver ni napolnjen. Sicer pa zdaj lahko greste, dolgo pot imate še. Ali poznate cesto?«
Mož je pokimal. Prehodil sem jo že prej,« je povedal zaupno.
Kara se je vrnil v udobno limuzino, ki ga je čakala nedaleč od postaje. Po grško je rekel nekaj šoferju in mož se je dotaknil klobuka.

II.

Policijski komisar pristav T. Ks. Meredith ni uradoval v New Scotland Yardu. Posebnost javnih zgradb je, da so po načrtu namenjene nuditi kar največ prostora za vse potrebe, a ko so dozidane, se izkaže, da ne zadostujejo za razne od-

delke, ki so se med grajenjem čudovito pomnožili.
T. Ks. je imel, kar je bilo znano policiji vsega sveta, svoj zelo razsežni oddelek v Whitehallu, ki je bil stara hiša nasproti trgovskega ministrstva in je napis na starih vratih opozarjal ljudi, da uraduje tam »Policijski komisarijat — posebni oddelek.«
Delokrog Ta. Ksa. je bil zelo velik in različen. Ljudje so pravili — mogoče pa ni bilo res, kakor je čisto z ljudsko govorico — da je bil načelnik »legalnega« oddelka Scotland Yarda. Če bi slučajno izgubili ključke svoje blagajne, bi vam — tako je trdila ljudska govorica — T. Ks. lahko poslal tatu, ki bi vam gotovo odprl blagajno v pol ure.
Če je živel v Angliji kak znan nepridiprav, zoper katerega ni mogla dobiti policija nikakih dokazov, da bi utemeljila proti njemu zakoniti postopek, a bi bilo v splošno korist, da bi se izgnal, je bil T. Ks., ki ga je aretirjal, ga spravil v kak voz in ni zapustil svoje žrtve, dokler je ni izkrcal v pristanišče kakega prijateljskega naroda.
Ko je bil poslanik neke majhne države, ki je ne imenujemo, odpoklican, da bi se pred svojo vlado zagovarjal, ker se je postavil za nepristni mi naslovi, je neki oddelek, ki ga je nadzoroval T. Ks. — to drži ko pribito — vdrl v hišo njegove ekscelence in vlomil v blagajno, da je našel potrebne dokaze.
Navajam, kar drži, ponavljajoč samo mnenje verodostojnih ljudi: načelnikov državnih uradov, ki govoriijo pritaženo, tajinstvenih državnih tajnikov, ki v odmaknjenih kotjih svojih sob imrmarje razpravljajo v svojih zaključnih krogih, in jasna poročila ameriških dopisnikov, ki ne oklevajo,

ko gre za to, da seznanijo svoje bralce s takimi odkritji.
Mi vemo, da je bilo delovanje T. Ksa. v skladu z zakoni, ker je bil neomajljivo odločen, saj trdijo, da je s svojimi jedkimi izjavami o notranji upravi strogoljavil nekega ministra, da je v zmedi krivih pričevanj izsledil Deptfordove morlice in da se mu je posrečilo prijeti sira Julija Waghteja, čeprav je skušal zakriti svoje poverbe z bilancami štirinadesetih družb.
Tretjega marca zvečer je sedel T. Ks. v svojem uradu in se pogovarjal z nekam nezaupnim nadzornikom mestne straže, ki je bil Mansus.
Izraz Ta. Ksa. je bil še mladosten, ker je bil v obraz kar deški in so se mogle samo od blizu opaziti okoli njegovih oči drobne gube in napeta črta ob njegovih ravnih ustih, kar je kazalo, da se bliža štiridesetletje. V mladosti je bil nekoliko pesnik in je izdal zvezek »Gozdnih pesmi«, spomin na katere je v poznejših časih zadoščal, da se je čutil neznanško nesrečnega.
Bil je zelo obziren, a samozavesten, znal je govoriti nenavadno prepričljivo, a tudi izzivalno. Po objavi neke korespondence in izjavi prejšnjega ontranjega ministra je bilo obžalovati, da ni gospod Meredith jemal svojega mesta tako resno, kakor bi bilo pričakovati pri javnem uslužbenecu.
Govoril je torej s poudarkom in postajal nasilen in nenavaden. Uporabljal je besede, ki niso bile kar nič običajne in je podajal svoja navodila in opomine v najbizarnjši frazeologiji.
Tako se je zdaj zibal na stolici v svojem uradu v vznemirljivi držji in srdito gledal svojega nesrečnega uslužbenca, ki je sedel na robu stolice onstran pisalne mize.

»Toda T. Ks.,« je ugovarjal nadzornik, »res ni bilo mogoče nič najti.«
Bila je muha gospoda Mereditha, ki je zahteval, da so ga morali tovariši klicati z začetnimi črkami njegovega imena, kar so mu predstojniki tudi zamerjali.
»Da se ni dalo nič najti!« je razdraženo ponovil »Sijajno, Mina!«
In se je tako urno vravnal, da je policijski agent kar vznemirjeno odskočil.
»Poslušajte,« je rekel T. Ks., divje zgrabil slo-nokoščeno rezilo za papir in bil z ročem po mizi, da bi dal večji poudarek svojim besedam, »sraka ste!«
»Redar sem,« mu je odgovoril Mansus potrpečljivo.
»Redar?« je vzkliknil ogorčeno T. Ks. »Slabši ste ko sraka, polž slinar ste! Dvomim, da bi mogle napraviti kdaj iz vas detektiva!« In je obupno zmajal z glavo nad smehljajočim se Mansusom, ki je bil že v policijski službi, ko je T. Ks. še kot deček trgjal hlače v šolskih klopeh. »Ne bister ne iznajdljiv niste, v vas se družji neizkušnost vojaka novince s preprostostjo podeželskega župnika, za mežnarja bi bil!«
Mansus je njegovo žalitev tiho požrl. Ne more se reči, kaj bi bil odgovoril ali kako novo žalitev bi bil še izzval, če ne bi bil prav tedaj vstopil sam načelnik.
Načelnik policije je bil ta čas sivolas, že utrujen mož z zakrivljenim nosom in z udrtimi očmi, ki so se lesketale pod lokom sršatih obrvi, in so se ga v njegovem oddelku vsi bali razen T. Ksa., ki se ni stražil na tem svetu nikogar, pred onostranstvom pa le nekoliko. Mansusa je mimogrede pogledal.